

*Áraszd ki Lelkedet!
És minden életre kél.*

Mennyire jó ismerősünk a Szentlélek Úristen?

Az Apostolok Cselekedeteiből értesülhetünk arról, hogy Szt. Pál Efezusban talált néhány tanítványt, és feltette nekik a kérdést: „Megkaptátok a Szentlelket, amikor hittetek?” „Nem is hallottuk, hogy van Szentlélek” – felelték (19,2).

Az Efezusban élt Krisztus-hívők hitismeretéhez és -tapasztalathoz viszonyítva mi sokkal jobban állunk, mégis hasznosnak bizonyul újra meg újra számadást tartani a Szentlélekről és tevékenysége jelentőségéről. A nehézségeink azzal kezdődnek, hogy nem vagyunk képesek alaktanilag besorolni a Szentlelket a megszokásszerűen használt sémáinkba. A Szentlélek ábrázolása galambként csupán egy hasonlat. Ennek üzenete megfeythető annak alapján, hogy a galamb a levegőbe száll, majd leereszkedik a fára, mezőre, földre vagy épületre. Ennek analógiájára a Szentlélek az összekapcsolódása személyben a földinek és a földön túlinak, az immanensnek és a transzcendensnek.

Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy el ne ismernénk, a Szentlélek mint személy felülmúl minden emberi elképzelést, amely alapjául szolgálhatna az Ő képi ábrázolásának. Éppen ezért szemlélhető a Lélekben Isten felfoghatatlan, abszolút misztériumléte.

A Szentlélek Isten lélegzete. A Szentlélek a Szentírás mind óhéber (rûach), mind ógörög (pneuma) nyelvén annyit jelent, mint a szél, levegő, lélegzet, a szellőkésben (lélegzetvételnél) megmutatkozó erő, és a szél keletkezésének titokzatos voltát jelöl; isteni erő. Amikor a szerzetesek a 8. és 9. században scriptóriumukban az ófelnémet nyelvterületen a latin Spiritus Sanctus-t anyanyelvükre lefordították, akkor a legmegfelelőbbnek találták a Szent Lélegzet (heilag atum, Heiliger Atem) kifejezést. Ezzel egészen pontosan ragadták meg a bibliai lélek fogalmának értelmét. A lélegzet, mint Isten lelkének jelölésére használt fogalom azon a tapasztalaton nyugszik, hogy nem élhetünk lélegzés nélkül. Olvastam, hogy az élet ójapán fogalma jelenti a lélegzés hatalmát. A lélegzésben megragadhatóvá válik valami abból a misztériumból, hogy Isten Lelke kiárad a teremtés műveibe, és megtölti élettel.

A Biblia első soraiban elénk tárul Isten, aki teremtő Lélek, aki azt, ami nem létezik, létbe szólítja: „Kezdetkor teremtette Isten az eget és a földet. A föld pusztta volt és üres, sötétség borította a mélységeket, és Isten lelke lebegett a vizek fölött” (Ter 1,1k). Isten lelke alakította át a káoszt ékes kozmosszá.

folytatás a 2. oldalon ►

► Az ember teremtését a Biblia a lélegzetadással írja le: „Az Úristen megalkotta az embert a föld porából és orrába lehelte az élet leheletét” (Ter 2,7; vö. Bölcs 15,11). Jób öntudatosan vallotta: „Istennek éltető lelke teremtet meg, a Magasságbeli lehelete éltet” (Jób 33,4).

Az életalkotó és -megtartó Lelket énekelte meg Bingeni Szent Hildegárd misztikus szekvenciájában: „Élet a Szentlélek, aki nekünk ajándékoz életet; lelkesen mozgatja a világmindenséget, a gyökere minden teremtményi létnek. ... Ő sugárzó Éltető, a Lélek; dicséretreméltó Élet; Élet, aki mindent újból és újból életre kelt.”

Ha Isten mindennek ad lélegzetet, akkor Ő él és lélegzik minden emberben. Gyakorta gondoljuk azt, hogy Isten emberen és világon kívüli lény. Ennek ellensúlyozása megtalálható a keresztény misztika hagyományában. A középkor egyik legbefolyásosabb misztikusa, Eckhart mester (kb. 1260–1327/28) ennek így adott kifejezést: „Néhány együgyű ember azt gondolja, hogy látniuk kellene Istent, mintha Ő ott állna és ezek az emberek itt. Ez nem helyes. Isten és én egy vagyunk.” Eckhart mester szól Istenhez: „Akarod, hogy megtaláljalak, ha téged nem magamon kívül kereslek, hanem önmagamban.” Idézzük emlékezetünkbe: „Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik?” (1Kor 3,16). Nem szemrehányó, hanem rácsodálkozást keltő szándékkal tette fel Szt. Pál ezt a kérdést. Kérdésének mondanivalója: Tulajdonképpen ezt tudnotok kellene, és ennek tudatában kellene másokkal és önmagatokkal bántotok.

Isten emberben lakásáról álljon itt néhány újszövetségi lelőhely:

- „Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem, s én bennetek” (Jn 14,20).
- „Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).
- „Abból tudjuk, hogy benne élünk, ő meg bennünk, hogy a Lelkéből adott nekünk. ... Aki vallja, hogy Jézus

az Isten Fia, abban benne marad az Isten, és ő is az Istenben. Megismertük és hittünk a szeretetben, amellyel Isten van irántunk. Az Isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad” (1Jn 4,13.15k).

– „Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem” (Jel 3,20).

Valljuk öntudatosan és meghívó módon, hogy „a Fia Lelkét árasztotta szívünkbe az Isten, aki kiáltja: Abba, Atya!” (Gal 4,6). Jézus Lelkéből élünk tehát mindnyájan az egyházban, a benne hívők közösségében. A Szentlélek belénk áradásától elválaszthatatlanul „... kiáradt szívünkbe az Isten szeretete” (Róm 5,5). Életem hívő emberként a Szentlélek műve (kegyelem), akinek minél tágasabb teret engedjek a magán- és a közéletben, hogy Krisztus művét végbevigye bennem és körülöttem. Ez a legfőbb akaratom? „Bár lennék olyan készséges és találna Isten oly tág teret bennem, mint a mi Urunk Jézus Krisztusban, akkor engem is eltöltene teljesen. A Szentlélek ugyanis nem tudja megállni, hogy ne áradjon ki oda, ahol szabad teret talál önmagának és annyira, amilyen mértékben talál teret” (Eckhart mester).

Engedjünk Jézus Szentlelkének életünkben minél nagyobb szabad cselekvésteret, hogy megteremhesse bennünk gyümölcseit, amelyek nélkülözhetetlenek a megváltott emberhez méltó családi élethez és társadalom felépítéséhez. A Szentlélek gyümölcsei: „szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” (Gal 5,22k). Mindezt Jézus megélte, és mindenkit meghívott a Szentlelke szerinti életre, amely ekképpen összegezhető: a Jézus Lelkéből merített élet azt foglalja magában, hogy úgy szeretjük Istent és embertársainkat, ahogyan Ő szeretett minket. Ennek elsajátítása érdekében mit is kívánhatnánk Pünkösdre egymásnak és magunknak, minthogy Isten Lelke egyre jobban eltöltsön minket.

Krakomperger Zoltán
plébános

Prófétai lélek!

Látni, előre látni, meglátni a lényeket, ezek a kérdések mindig érdekelték. A Bibliában Jézus is súlyponti kérdésnek tekinti a világosságot és a látást. Ferenc pápa is gyakran emlegeti a megkülönböztetést, ami a kérdések és válaszadások vonatkozásában segít az előre jutásban. A kérdés kapcsán mélyebbre kell hatolnunk, mert a mai világban hiányoznak a próféták, a látó emberek, akikre sokan hallgatnak, akik után mennek is, és akik sokak szorongó vívódására adnak választ. Sajnos, a hamis próféták gyakrabban fellépnek és hallatják hangjukat. Így volt ez a választott nép életében is. Az Írás utalása szerint, ha vak vezet világtalant, mindketten gödörbe esnek. Azt is tapasztaljuk, hogy az igaz embereknek halk a hangjuk. Ellenben a hamis próféták a semmit és az üres dolgokat üvöltik, ami a káoszt és a zavart fedezi. Aki éli a hitet, kezd látni, hacsak halvány dolgokat is ebből a világból. Meggondolatlan az is, aki nem megfontoltan, hanem vakon dönt.

A Bibliában olvashatjuk, hogy Bálám prófétát megfizették, mégsem tudott mást mondani, csak az igazságot, a valós jövőt. Nem a többség harsogja az igaz utat, hanem egy ember szájából is jöhet a prófétai szó, az isteni útmutatás. Az ilyen szó megmentőleg hathat, kivonulást hozhat a veszedelemből. Vigasztaló az emberiség számára, hogy velünk az Úr, Ő nem hagyja el nyáját, hanem velünk vándorol, velünk szenved és velünk él. Olyan nem lehet, hogy Isten elhagyja Egyházát, még a közösségeit sem, hiszen ahol ketten-hárman együtt imádkoznak, ott van közöttük Jézus. Az ember sokszor türelmetlen és kérdezi: hol van az Isten? Adjon jelet! Azonban el kell fogadnunk, hogy Fián keresztül már adott jelet és üzent a kereszt által. Azt kell mondanunk, hogy a próféta jövőt lát, megoldást lát, irányt lát. Látja azt a személyt, akihez igazodni kell. A prófétai hang mindig a remény csillagát éleszti széles tömegben. Az jellemzi az igazi prófétai bölcsességet, hogy egyetemes témát, gondolatot hirdet. A hamis szirén-hangok azt akarják propagálni, hogy Isten elhagyta az egyházat. A Jézus Krisztus által alapított egyházat nem hagyta és nem hagyhatja el. Most is érvényes: ahol a Lélek, ott az egyház, és ahol az egyház, ott működik a Lélek. A prófétai hang az Igazság útját mutatja, jelezvén, hogy mi lesz, ha rajta haladunk és mi lesz, ha nem azt az utat járjuk. Nem a hatalom terelgeti az embereket, hanem a személyes szeretet, igazság, jószág, hozza meg azt, hogy elfogadjuk egymást, és így képesek leszünk egymás kezét

megfogni. A hamis prófétákat a gonosz, a sátán ingerli, hogy elhomályosítsák az igazat, a jót, az egységet.

Azok mondhatják ki a nagy prófétai szavakat, akik átszenvedik a megbocsátás, a nagylelkűség tisztító tüzet. Jézus mondta: azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak, és mi mást akarnék, minthogy lángra lobbanjon. A Szentlélek hozza meg ezt a megújító folyamatot. A Léleknek kell kiégetnie az ember gyengeségét, gyarlóságát, a nagyon is evilági mivoltát. Azért nem közelednek igazán az emberek egy létfontosságú dologhoz, irányzathoz, mert nagy az egymástól eltaszító erő.

Jézus azért volt prófétai személy is, mert átszenvedte mindazt, amit imájában kért az Atyától: „*Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit tesznek*” (Lk 23, 34).

Egy nagy egyetemes ügyet szolgáló prófeta nem kicsinyes, nem is rója fel a csak tapogatózó embereknek hibáikat, tévedéseiket, hanem a nagylelkűség példáján keresztül teszi vonzóvá a szeretetet. Izaiás prófeta is csak azután mondta ki, hogy engem küldj, Uram, miután egy kerub parázzsal érintve megtisztította ajkát.

A feladat, amiért minden nap kell imádkozni, hogy adjunk teret a Szentléleknek, a Bölcsesség forrásának, hogy legyenek látó emberek, világító szövétnekek, akik nemcsak az Igazságot teszik közelivé, hanem a helytelenre, a tévesre, a fél igazságokra is rávilágítanak. A látásból, észlelésből származik az öröm is. Itt azonban nemcsak erről van szó, hanem a létünkről, a jövőnkről, boldogságunkról is. Ezek a látók már most, itt a végtelel, az örök javakat szemlélik.

Orosz Lőrinc, ny. plébános

Életem fénye

*Egyedül vagyok Uram,
társam a magány.
Életutamon Te légy az irány.
Tekintetem az égre emelem,
Hozzád száll fel imám.
Már nem vagyok egyedül,
érezem, közel vagy hozzám.
Szívedet szívem megtalálta,
világosságod s melegséged,
immár beragyogja lelkem.
Ez életem tündöklő Fénye!*

Antalfy Katinka

Uram, kérünk téged, hogy adj erőt a betegeknek, a megfáradottnak, a létbizonytalanságban szenvedőknek, hogy a Te szeretettedben és hatalmadban bízva merítsenek erőt, hogy minél előbb tudjanak hálát adni szent templomodban. Ámen.

Ökumenikus imanyolcad

Idestova már harmincöt esztendeje, január közepétől nyolc napon keresztül Debrecenben is összegyűlnek a keresztény testvérek egymás templomaiban imaalkalmakra. Ilyenkor együtt és egyszerre dobban az evangélikus, református, baptista, görög- és római katolikus szív.

Nincs különbség, eggyé válunk imában és Krisztus-szeretetben. Megkondul bennünk a belső hang, mely azt mondja: „Békesség!” Visszhangja szólal: „Szeretet!”

Hisz' ebben a rohanó, elgépiesedett világban mindnyájan vágyunk békességre és szeretetre.

Most imádkozzunk a Jóisten szolgálatában lévőkért, a lélek gyógyítóiért, hogy az igaz hit és az őszinte szeretet hangján szólva minél több lelket vezessenek el a tartalmas élet és a krisztusi szeretet útjára, hogy minél több szív nyitott oltárrá váljék, s minél több szív templomának kapuja nyíljon meg a fény befogadására. Ezáltal még több szív rejtékében lakozzék a mi urunk, Jézus Krisztus. Hisz' a világnak Krisztus és az ő szeretete kell! A világnak kellesz te is és a te szereteted is, mert Jézus Krisztushoz tartozol!

A fény beragyogja és eltölti szívünket-lelkünket. Életünket, cselekedeteinket gyümölcsözővé téve lépünk ki a templomajtón biznyságot téve arról, hogy a szerető lélek a világ parányi napja, amely Istent sugározza.

Antalfy Katinka

Az utolsó vacsorán a kenyér lett tested, a bor lett véred, míg kezedbe vetted, s szóltál így üzenve: „Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” (Lk 22, 19).

Oltáriszentség a képzőművészetben

ÜDVÖZ LÉGY, ÜDVÖSSÉGES OSTYA

Az Eucharisztia a kereszténység misztikus kincse, az örökkévalóság záloga, melyet Krisztus az utolsó vacsorán ajándékozott az emberiségnek. Nemcsak hívő szívünk imáadásának tárgya, hanem a művészeteknek is inspirálója. Zene, költészet, festészet és szobrászat egyaránt szolgálni és dicsőíteni kívánja

az Oltáriszentséget. Titkát fel nem foghatja, de csodálatos valóságát alázatos hódolattal szemléli és ünnepli.

Most nézzük meg, miként varázsolja elénk vizuálisan a Titkok Titkát az alkotás mestere! Az utolsó vacsora ábrázolása a festők, szobrászok egyik legkedvesebb, de legnehezebb tárgya lett. Leghíresebb a Leonardo

da Vinci által a 15. század végén festett *Utolsó vacsora* vált. A festőnek ez a legnagyobb munkája. A milánói dominikánus barátok kolostora számára festette a másfél embernagyságú alakokat ábrázoló freskót. Sajnos, ma már csak roncs, de még így is a legcsodálatosabb művészi alkotás benyomását kelti.

„Egy közületek elárul engem” (Mt 26, 22), hangzik el a mondat. Az Úr Jézus fejét meghajtja, mindkét karja az asztalon. Lelkében szomorúság és fájdalom, szívében szeretet ég – mindez kiolvasható tekintetéből. Jézus szavára a tanítványokat nyugtalanság fogja el. Megbotránkoznak, kérdeznek, kételkednek, jobbról és balról csoportokra oszlanak. Jézus közepén mintegy kiemel-

kedik az alkotásból. A Megváltó nyugodt, de körülötte minden mozgalmas. Bámulatos, mennyire egyszerűen és mégis milyen tökéletesen tudta Leonardo jellemezni az apostolokat mozdulataikkal és tartásukkal. Az ellentétes hangulatok, az apostolok más-más lelkiségének kifejezése mind Leonardo utolérhetetlen művészetét dicséri. Ez a kép az üdvösség utáni mély vágyakozásunk jelképe.

Az Eucharisztia, a hit titka s mindaz, ami vele kapcsolatos, az egyházművészet kétezer éves kimeríthetetlen tárgyköre. A sok-sok festmény és szobor mind egyet hirdet: a festők és szobrászok alázatos hódolatát az Oltáriszentség előtt.

Antalfy Katinka

Az orgona szerepéről a liturgiában

A II. vatikáni zsinat így ír az orgonáról: „A latin Egyházban nagy megbecsülésben részesül az orgona, mint hagyományos hangszer; hangja csodálatos módon tudja fokozni a liturgia ünnepélyességét és a lelket nagy erővel emeli Istenhez és az égiekhez.”

Öröndetes, hogy székesegyházunkban az orgonáról való gondoskodás magas szintű. Május végén befejeződött az orgona bővítése, melyet a püspökség támogatásával és az EMMI pályázaton nyert forrásokból megvalósítottunk. Köszönetet szeretnék mondani e nemes támogatásért. A székesegyházban szereplő orgonaművészek egyöntetű véleménye az orgonánkról igencsak hízelgő, a térség legjobb hangszerének tartják. Erre igazán büszkék lehetünk.

De nemcsak a koncerteken tölt be jelentős szerepet hangszerünk, hanem a liturgia keretein belül is. Az orgonista sajátos feladata, hogy a liturgikus időnek megfelelő orgonamuzsikával színesítse liturgiánkat. Ez nemcsak a művek igényes kiválasztását jelenti, hanem az orgona hangszíneinek használatát is. Teljesen másképpen kell megszólalnia a hangszernek pl. egy gyászmisén, karácsonykor stb., vagy egy püspöki szentmisén. Hazánkban sok elmaradás tapasztalható az orgona helyét illetően. A francia orgonamuzsika például sokkal több lehetőséget biztosít a liturgiában az orgonának. Már a barokk korban is önálló szerephez jutott az orgonazene például felajánlaskor és kivonuláskor, vagy a gregorián misén az úgynevezett alternatim előadás használatakor. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a gregorián mise egyik mondatát a kórus vagy nép énekelte, a másikat szóló orgonajáték követte. Így énekelték felváltva. Megállapítható az is, hogy az orgonairodalom több

mint 90%-a liturgikus zene. Nagy mulasztást követnénk el, ha ezekkel nem élnénk.

Kodály Zoltán a következőt mondta: „A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal.” Ezzel a táplálékkal kell élni a liturgiában is, hiszen: „Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene vi-lágít be.”

Fogadjuk szeretettel a liturgián felcsendülő orgonamuzsikát, hagyjuk hatni a szent zenét, hogy teljes emberi világunkat járja át. Anyaszentegyházunk, mint jó anya, a teljes érzékvilágunkra hatni akar, ezért használ liturgikus színeket, ezért incenzál stb. A zene minden más művészi megjelenésnél hathatósabb. Élünk vele!

Lehetőségünk van orgonás áhítatokra is járni havonta, ahol neves orgonaművészek olyan műveket szólaltatnak meg, amelyek terjedelmük miatt már nem szólalhatnak meg a liturgián. Előny az is, hogy a műveket magyarázat is kíséri a jobb elmélyülés végett. Ilyen volt például tavaly decemberben Tabajdi Ádám előadásában O. Messiaen: *La nativité du Seigneur* – Az Úr születése című műve. Ezt a kilenc meditációból álló művet dr. Karasszon Dezső orgonaművész ismertette. A zene és a hozzátartozó magas szintű ismertetés segítette a hallgatóságot abban, hogy jobban el tudjon mélyülni abban a hittitokban, aminek ünneplésére készültünk. Július 20-án Karosi Bálint, az Egyesült Államokban élő híres orgonaművész lesz vendégünk. Használjuk ki ezt a lehetőséget arra, hogy a rákövetkező ünnepünkre, a bűcsúra minél jobban felkészüljünk!

Dobos Mihály

a székesegyház egyházzene

A kántorok szolgálata

A kántori szolgálatról, feladatairól Kovács Szilárd alapos, színvonalas, tudományos értekezést írt: <https://www.parlando.hu/2013/2013-4/2013-4-09-Kovacs.htm>

Zeneileg felsőfokon képzett kántor elég kevés, viszont valamilyen kántor minden misézőhelyen van, vagy kellene, hogy legyen. Nekik szeretnék néhány gyakorlati szempontot röviden megfogalmazni.

Előírás, hogy a liturgikus zene legyen szent, egyetemes és művészi.

A KÁNTOR FELADATA

– Szolgálat, és nem önmegvalósítás, nem produkció. Istent és a híveket kell szolgálni. A kántor legfontosabb erénye az alázat.

– Az egyházközségben a híveket segítse a liturgiába bekapcsolódni! Ha csak „hallgatjuk” a szentmisét, a kántor énekét, csak félig valósítjuk meg a II. Vatikáni Zsinat célkitűzését. Értjük, de attól még nem válik közösségivé.

– Tanítsa a híveket az újabb liturgikus énekekre! Ezt fokozatosan, nagy türelemmel tegye!

– Formálja a hívek zenei ízlését! Értesse meg, mi az érték, mi a giccs! Igyekezzen megszerettetni az értékes énekeket, zenét! Tanítsa a híveket a szép éneklésre!

– Szervezen liturgián kívüli zenehallgatásokat, hangversenyeket magyarázatokkal, hogy a hívek megértsék, megszeressék a művészi zenét, és ne csak a Dankó rádiót, meg a Sláger rádiót hallgassák!

– Szervezen szkolát, akiknek tajgait tanítsa, hogy a hívek által nem énekelhető részeket: pl. graduale zsol-tárveseit, válaszos zsol-tár zsol-tárait, alleluja verssorait stb. ne a kántor szólózza, hanem kis közösség énekelje!

– Szervezen énekkart jó hangú hívekből! A képességeiknek megfelelő énekeket tanítson nekik! Nagyobb ünnepeken, ünnepélyes alkalmakkor, pl. passiót énekeljenek, más vasárnapokon a kántorral közösen énekelve vezessék a hívek éneklését, példát adva a szép éneklésre!

– Ismerje hangszerét, annak lehetőségeit! Vigyázzon rá, tartsa karban! Tartson rendet a karzaton!

A KÁNTOR MAGÁNÉLETE

– A pappal együtt „kirakatban” van. Magánélete, házassága legyen példa értékű!

– Vallásossága, hitélete legyen minta a hívek számára!

A pappal legyen jó a kapcsolata! Ha valamiben más

véleményen vannak – ez természetesen előfordulhat, mivel két külön személy – azt úgy rendezzék el, hogy a hívek abból semmit ne érzékeljenek! Ők ketten vezetik a liturgiát. A pap után a második legfontosabb személy. Ha köztük nincs összhang, hiteltelenné válik az ügy, melyet közösen szolgálnak.

SZAKMAI RÉSZ

– Folyamatosan képezze magát, hogy Isten dicsőségére a lehető legrészebbet adja!

– Tartsa be az egyházi előírásokat! Minden liturgiát beszéljen meg a pappal!

– Az ének-választásnál vegye figyelembe a Direktórium ajánlását, de a liturgián használt énekanyag legyen minél változatosabb, a hívek által ismert! Legyen minél bővebb, gazdagabb az az énekállomány, melyet a hívek ismernek, szeretnek!

– Ez vonatkozik az ordináriumokra is. Tanuljanak meg a hívekkel minél többet, ami egyszerű, mégis művészi!

– Lehet olyan alkalom, amikor énekkar énekel több-szólamú, esetleg latin műveket, ordináriumot. Ezzel ünnepélyesebbé tesszük a liturgiát, lelki élményt nyújtunk a híveknek, formálhatjuk zenei ízlésüket és szolgáljuk Isten nagyobb dicsőségét. Ezeknél, ha lehet, válasszunk magyar szövegűt, hogy a hívek legalább értsék! Ha latinul vagy más idegen nyelven énekelnek, vetítsék ki a magyar szöveget! Ekkor is legyen néhány olyan ének, amibe a hívek is tudnak kapcsolódni!

– Az énekek bejátszása nagyon fontos: tegye egyértelművé, melyik éneket fogjuk énekelni, milyen hangnemben, és milyen tempóban! A bejátszás tempója egyezzen meg az ének tempójával!

– A tempóválasztás igazodjon a helyi szokásokhoz, hogy egyszerre szóljon az éneklés, de igyekezzünk minél tempósabban, a természetes beszéd tempóját leginkább megközelítve vezetni! A hívek általában húzzák az éneket. A kántor ne kísérje, hanem vezesse a hívek énekét! Ezt a cezúrákkal és az orgona pedál szólamával tudjuk elérni.

– Nagyon fontos, hogy egyenletes tempóban énekeljünk, egyenletes cezúrákat beiktatva a levegővételre, mert a hívek csak így tudnak velünk együtt énekelni. Énekünkkel, és ha többen vezetjük az éneket, figyeljünk a szöveg és zenei hangsúlyokra (prozódia)! Csak akkor álljunk meg, vegyünk levegőt, amikor az tartalmilag és zeneileg megengedett! Ha a mondaton belül, talán még szavakon belül is megállunk, töredezett, érthe-

tetlen, csúnya lesz az énekünk. Azért is kell a megfelelő tempó, mert ha túl lassan énekelünk, nem bírjuk egy levegővel elénekelni az egy gondolatot. Jól artikulálva énekeljük a szöveget, hogy érthető legyen!

– Az énekeket lehetőleg szabályosan kísérrük a Szent Vagy Uramból, az Éneklő Egyházból, a Graduale Hungaricum orgonakönyvből: a felső három szólamot manuálon, az alsót pedálon! Aki ezt nem tuja, mind a négy szólamot manuálon játssza! Akinek a tudása nem olyan, hogy biztonságosan, hibátlanul, egyenletes tempóban el tudja játszani a négy szólamot, az jobb kézzel a dallamot, balkézzel a basszust játssza! Aki még erre sem képes, jobb, ha csak énekhangjával vezeti a hívek énekét.

– A hangerő és hangszín kiválasztásánál vegyük figyelembe a templom méretét, a hívek számát, mennyien énekelnek, az ünnepkör jellegét, az ének jellegét stb.! Más hangerővel kell játszani hétköznapi, amikor kevesen vannak, és mással vasárnap, amikor tele van a templom. Más hangszín kell egy gyászmisén, és más húsvétkor. Soha ne legyen túl hangos az orgona, mert bántó, elnyomja az éneket, de legyen elég hangos, hogy vezesse az éneket! Mindig kérjünk visszajelzést a paptól és a hívektől!

– Csak az improvizáljon, aki jól tud improvizálni. Aki nem tud jól, az használja a prelúdium-gyűjteményeket! Fontos, hogy a prelúdiumok mindig abban a hangnemben legyenek, amiben az éneket befejeztük, vagy amilyen hangnemben kezdeni akarjuk.

– Mise végén, a záróének után lehetőleg ne improvizáljunk, hanem készüljünk valamilyen, tudásunknak megfelelő előadási darabbal! Nem biztos, hogy mi olyan színvonalon tudunk rögtönözni, mint neves zeneszerzők.

Tanulni és fejlődni kell! Lélekben minden mise előtt készüljünk a szolgálatra! Sok múlik rajtunk!

Egy-egy nagyobb ünnepre, eseményre akár hónapokkal előbb készüljünk! Tervezzem meg, mit fogok játszani, mit kell addig megtanulnom, és akár hónapokig gyakorolnom!

Minél többet gyakoroljunk! Ha nem gyakorolunk, pontatlan, nagyvonalú, igénytelen lesz a szolgálatunk. Tanuljunk új dolgokat is! Nem szégyen másoktól ellesni jó dolgokat, ötleteket, ki mit, hogy csinál. Legyünk igényesek magunkkal, munkatársainkkal (énekeseinkkel), híveinkkel!

Használjunk ki minden lehetőséget, hogy zeneileg az ismereteink, tudásunk gyarapodjon: orgonajátékon

kívül a szép, tiszta éneklés, szolmizálás, összhangzat-tan, karvezetés stb. mind-mind tanulandó. De a hit téren teológiai, lelki olvasmányok által is fejlődünk kell.

A bérezés egy nagyon nehéz és összetett kérdés. Ezt a hivatást, szolgálatot pénzért nem lehet végezni. De a kántor tanulását, sok száz órnyi gyakorlását, áldozatát honorálni kell. Aki főállásként végzi, akinek ebből kell eltartania a családját, annak olyan, bejelentett fizetést kell adni, hogy még kellő nyugdíja is legyen.

Meglátásom szerint az egyházzene mint művészet, nem kap elég megbecsülést, nincs vele szemben támasztott igény. Oltárképnek igényes, művészi festményt teszünk, nem misézünk műanyag kehellyel, nem teszünk művirágot az oltárra, ezért lehetőleg kerüljük a műhangú elektromos hangszereket, és inkább a természetes hangú harmóniumot használjuk! Az orgonához sokszor olyanokat is odaengedünk, akiknek semmilyen zenei képzettségük sincs, vagy gitárt adunk olyanok kezébe, akik épp csak néhány akkordot tudnak lefogni. Ez botrány, szentségtörés, az ügy megcsúfolása.

Kedves szülők! Taníttassák zenére gyerekeiket, hogy legyenek kántorok!

Egyházmegyénkben a közel 30 év alatt egyetlen, néhány órás kántornap volt. Reméljük, hogy a szakmai, közösségi és lelki fejlődésünkre a jövőben több lehetőségünk lesz.

Géczy István kántor

Imaszándék

Imádkozzunk azokért a honfitársainkért, akik Ukrajnában teljesítenek diplomáciai szolgálatot! Imádkozzunk Ukrajna népeinek békéjéért és a kárpátaljai magyarokért!

Szerk.

Kulcs a gyermekeinkhez – apaszemmel látni

A FÉRFI LELKINAP MARGÓJÁRA

A szocializmus időszakában ikonikus jelentéssel bírt a „kulcsos gyerekek” kifejezés. Azok számára, akik a '70-es, '80-as években voltak szülők vagy éppen gyermekek, nem szorul magyarázatra a fogalom. Ők voltak azok a városi gyerekek, akik szabadidejüket egyedül töltötték – gyakran kis csoportokba verődve – amíg a szüleik dolgoztak. Könyvek, ifjúsági filmek hőseivé váltak. De nem róluk lesz szó. Nem a náluk lévő kulcsokról, hanem a bennük rejtőző záruk nyitására alkalmas kulcsokról.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye szervezésében részt vehettünk egy férfiaknak szóló lelkinapon Nyíregyházán, március 19-én, Szent József, az apák példaképének ünnepén. Plébános atya meghívására és ösztönzésére a Szent Anna Főplébániáról több mint egy tucat férfi: édesapa, nagypapa érkezett a Magyarok Nagyasszonya társszékesegyházba. A lelkinap Süveges Gergő író, újságíró, műsorvezető előadásával kezdődött, témája az *Apakulcs* c. könyvének alapgondolatait vázolta fel.

Milyen a jó apa, nagypapa? Vajon én jó édesapja vagyok a gyermekeimnek? Hogyan közelítek hozzájuk? Milyen falakba ütközhetünk a gyermeknevelés során? Ezek a gondolatok fogalmazódhattak meg bennünk.

Mindannyian férfiak, akik apává váltunk, hoztunk magunkkal egy csomagot otthonról, azt a mintát, amilyenek láttuk a saját szüleinket. Ennek a kezdő csomagnak sok eleme még mindig velünk van. Egy ismerős mondat, amit nekünk mondtak és mi is ugyanúgy mondjuk a gyermekeinknek, vagy egy mozdulat, amely generációk óta ismétlődik, örökölni hagyva a szülői min-

tát gyermekeinkben. De nem csak ebből áll egy szülő, nem másolata az elődeinknek. Hatással van ránk rokonaink, barátaink, példaképeink mintája, viselkedése is, és természetesen nem csak passzív befogadáson alapul apaképünk változása, tudatos cselekedeteink, fejlődésünk is hatással van apai szerepünk alakulására. Ehhez nyújt segítséget Süveges Gergő írása. Nem „használati utasítás” apáknak, hanem minden helyzetben és életállapotban használható alapelveket mutat be a gyermekeinkhez vezető három kulcs által. *Ismerd, szeresd, támogasd!* mottóval jellemezhető a könyv mondanivalója, de a tudás megléte önmagában nem elégséges a sikerhez. Idő és türelem kell a megvalósításhoz. A szerző is kihangsúlyozta: apró lépések vezetnek gyermekünkhöz, de ezek legyenek tudatosak és következetesek. Lehet, hogy idegenkedünk ezektől a dolgoktól, de mikor egy gépet vagy valamilyen elektronikai eszközt üzemeltünk be, mi is elolvassuk a mellékelt tájékoztatót: mit és hogyan kell használni, mely folyamatok követik egymást. Miért ne lehetne így a gyereknevelésben is?

Mi történik akkor, ha elbizonytalanodunk szülőként, hogy vajon jól csináljuk-e? Kihez, vagy mihez fordulunk? Segítséget jelenthet egy könyv és barát vagy egy lelkinap, amely gondolatébresztő és figyelemfelhívó is egyben, hogy apák vagyunk és eltörölhetetlen nyomot hagyunk gyermekeink lelkében és életében.

Süveges Gergő egy kérdést tett fel a jelenlévőknek: Mi az első mondat, ami gyermekeink eszébe jut rólunk? Talán meg is kérdezhetnénk őket.

Fekete Ferenc

Hitéleti statisztikánk

2022. január 1-től május 31-ig

Keresztelés	49 fő
Házasságkötés	7 pár
Temetés	67 fő

Lapzártá

Következő számunk 2022. szeptember 4-én jelenik meg. Kérjük, hogy a megjelentetni kívánt cikkeket 2022. augusztus 15-ig küldjék el az impresszumban megadott e-mail címek egyikére, vagy személyesen adják le a plébánián. A beküldött cikkek végén szerepeljen az írás szerzője. A mellékelt képeket mindig külön fájlban kérjük, nem a szövegbe ágyazva!

Sopánkodás helyett: tanuljuk jól értelmezni az idők jeleit

Számomra soha sem volt érdektelen anyaszentegyházunk jelenének és jövőjének alakítása hazánkban, Európában és a világban. A tanácstalanság érzése kerít hatalmába, amikor hallom és tapasztalom, hogy a fiatalabb generáció távol marad megváltásunk napi és heti ünneplésétől. A távolmaradók közül néhányan akkor vesznek részt szentmisén, ha valami ritkaságszámba menő verbális vagy audio-vizuális 'feltét kapható' a szentmisén. Megfigyelhetően csökkenő a készség arra, hogy a helybeli hívő közösség életéből és tevékenységéből kivegyék részüket a világi Krisztus-hívők. Nem is szólva a papok számának drasztikus csökkenéséről.

Ennek tapasztalatán nagyon elgondolkodtató és önvizsgálatra készítő az ártatlannak semmi esetre sem nevezhető kérdés: Milyen örömhírt sugárzunk az egyház életéből kivonult – és környezetünkben élő – embertársaink felé Istenről, Jézus Krisztusról és önmagunkról?

Egyházunk állapotának ezt a velejáróját velünk, az egyházhoz szárazon és vízen ragaszkodókkal szemben támasztott kihívásnak kell tekintenünk, és az előbbi kérdés átfogalmazható ekképpen: Mit üzen nekünk Isten ma az idők jeleivel, jelzéseivel? Mire akarja korunkban felnyitni a szemünket? Mit akar megláttatni velünk mindabból, amivel eddig elkerültük a szembesülést? Mely szándékos fogságból, fogságokból akar kivezetni minket?

Életem Istene folyton szól hozzám, szüntelenül hív párbeszédre önmagával, nem fárad bele, hogy éleslátóvá és jól hallóvá alakítson engem és minket. Azon emberek által, akiket naponta utamba vezet, be akar lépni az életembe.

A ma, az üdvtörténelmi ma hangsúlyos eleme Jézus evangéliumának. Ez a ma lényegesen több egy pedagógiai fogásnál. Isten minden napja ma. Ahányszor eszembe jut vagy hallom, mindig bizakodásra hangol Jézus senki részéről nem várt bejelentése:

– „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok” (Lk 4,21).

– „Zakeus, gyere le hamar! Ma a te házában kell megszállnom” (Lk 19,5).

– „Bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban” (Lk 23,43).

Mindezekből bizonyos, Isten ma, itt és most szól hozzám, üzen nekem – válogatás nélkül – mindazzal, ami történik velem, amit átélek, amit én irányítok, vagy amit mások tesznek velem. Elsajátítható és helyes értelmezése megtanulható mindannak, amit Isten itt és most, ma akar közölni velem. Minden nap újra meg újra közel kell engednem magamhoz az örömet és a reményt, a gyászt és szorongást, „mely a mai emberekben, főként a szegényekben és a szorongást szenvedőkben él” (Gaudium et spes, 1). Miközben ezen jelzéseket kibetűzöm, tegyem fel a kérdést magamnak: Mit üzen általuk nekem, nekünk Isten?

Becsüljük meg nagyon és minél jobban ismerjük meg az előttünk élt hívő emberek sokaságának istentalálkozását és –élményét, amelyeket a Biblia áthagyományozott és az egyháztörténelem megőrzött, de valanunk kell, mégsem tompulhatunk el bensőleg annak felismerésére és helyes megértésére, amit Isten üzeni kíván korunk jelei, jelzései által. E jelek és jelzések értelmezési keretrendszere Jézus Krisztus Evangéliumának szenvedélyes szeretete és odaadó hűségünk hozzá.

Krakomperger Zoltán

Bemutatkozás

Tóth László Gábor vagyok, Nyíregyházán láttam meg a napvilágot 1997. 03. 14-én. Amikor valaki a származásom felől érdeklődik, mindig meglepődik a válaszon, ugyanis azt szoktam mondani: Kelet-Magyarországról származom. Édesapám görögkatolikus áldozópap, emiatt, illetve mivel kollégiumban is éltem tanulmányaim során, ezért éltem többek között Demecserben, Miskolcon, Nyíraczádon (ahol jelenleg is élnek és dolgoznak a szüleim), Nyíregyházán, Egerben és most itt, Debrecenben. Egyvalamiben azért biztos vagyok: itt, keleten érzem magam igazán otthon.

Nagycsaládban nőttem fel, négy idősebb és egy fiatalabb testvér között. Boldogan emlékszem vissza a gyermekkorra. Testvéreimmel szoros kapcsolatot ápolunk mind a mai napig. Vallásos neveltetésem és szüleim példája sokban segítettek, hogy Isten fontos helyet foglaljon el az életemben. Természetesen nekem is volt egy lázadóbb időszakom, amikor kissé eltávolodtam az Úrtól, de soha sem teljesen. Ebben nagy segítségemre volt az iskolai és kollégiumi közösség a nyíregyházi Szent Imre Gimnáziumban, ahol sok jó emberrel ismerkedhettem meg. Az ott eltöltött évek mind segítettek abban, hogy lelkileg is egyre jobban növekedjek. Családom példája és az iskolai tapasztalatok voltak számomra a fő források, hogy elinduljak a papság felé vezető hosszú úton.

Gimnáziumi éveim során természettudományokkal vagy történelemmel szerettem volna továbbtanulni, ám a papság gondolata évről évre erősebb lett bennem. Végül érettségi után egy évvel, 2016-ban adtam be a jelentkezésemet Palánki Ferenc püspök atyánál, aki az egri Érseki Papnevelő Intézetbe küldött. Két élményekben gazdag év után Püspök atya úgy határozott, hogy Rómába küld, hogy ott fejezzem be a szemináriumi képzést. Itt három szép évet tölthettem el a Német-Magyar Kollégium növendékeként, megismerve nagyon sok magyar és külföldi kispapot, akik közül sokat barátomnak is mondhatok. 2021 júniusában sikeresen befejeztem a teológiai alaptanulmányokat. Szeptember 1-től szolgállok a Szent Anna Főplébánián, eleinte akolitusként, majd október 1-től mint diakónus. Debrecenbe költözésem után viszonylag hamar megtaláltam a helyem, azt mondhatom, hogy tartalmas és kegyelmekben gazdag évet töltöttem itt a közösségben. 2022. január 3-tól nevezett ki Palánki püspök atya titkárává, amely feladatot is igyekszem a legjobb tudásom szerint végezni amellet, hogy készülök a papszentelésemre. Ezúton is kérem a kedves híveket, imádkozzanak értem, a szentelésemért, hogy Krisztus tetszése szerinti jó pap lehessenek, valamint további papi hivatásokért.

*Tóth László Gábor
diakónus*

RÁNK szorulva

*Akkor kell adni,
amikor szükség van rá!
A háború célja – talmi...
de a földönfutókat akarná:
megrágni, meggyalázni, széjjeltépni!
Aki segít, s nem igazán nézi,
hogyan hálás-e az, aki kapja:
az az igaz ember! ... –
S nem mint aki vacillál rajta,
mert a sajátjából adni nem mer...!*

*Két generáció
szinte elfelejtette,
hogyan meleg ruha milyen jó,
s hogy mindentől elmegy annak kedve,
ki igazán éhes...!
Bizony nem kérdéses,
hogyan aki segít, az többet – KAP!,
Hisz emberségéről igazolást ad
az Isten!
s ennél jobb cél az életben:
NINCSEN!*

Dr. Szluha Gyula Antal

A torinói halotti lepel másolata

Most visszalépek az időben és felidézem a 11 évvel ezelőtti eseményt, amikor 2011. június 1-én, az esti szentmisén Bosák Nándor püspök atya ünnepélyesen megáldotta a Halotti lepel hiteles másolatát. Az Immaculata – Szeplőtelen fogantatás – mellékoltárnál szembesülünk a relikviával, a lepel hű másolatával, mely közel 4,5 méter hosszú és több mint egy méter széles. A lepel két szélén látható, nagyjából háromszög alakú foltok a tűz következtében keletkeztek 1532-ben, a franciaországi Chambéry várkápolnájában, ahol akkor a leplet őrizték. A leplen a test elülső és hátsó oldalának lenyomatszerű képmása látható, fejjel egymás felé fordulva. Az anyagot a fej fölött visszahajtva fektették végig a testen. A leplen lévő kép negatív kép. A kutatások kimutatták, hogy ha a negatív lemezen pozitív kép jelenik meg, a lefényképezett, eredeti kép csak negatív lehet. Amikor megláttam az ereklyét, megdobbant a szívem: még gazdagabbak lettünk! Közelebb került hozzánk Jézus szenvedésének leghívebb tolmácsolója, hiszen a lepel Isten szeretetének egyik jele az emberek számára. Tedd össze a kezed, higgy és ezáltal te magad is gazdagabb leszel!

Antalfy Katinka

Kontempláció

(BERCINEK)

*Mikor nem akarok semmit,
akkor ölel át az Isten,
és segít
megérteni, hogy Nélküle nincsen
semmi sem,
s Ő benne van: – mindenben!*

*Érezni Őt a pillanatban,
ahogy bennünk, mellettünk jelen van:
mily fölséges, és könnyed érzés
a Mindenbe be- s a magunkból kilépés!*

*A kapott csodák átjárnak:
a jelen nyitottság-vágyának
csak Ő tud...– és eleget tesz,
ahogyan velünk eggyé lesz;
megmutatva az Élet Értelmét,
mely valóban, tényleg szép!*

Dr. Szluha Gyula Antal

Szeretettel várjuk Testvéreinket székesegyházunkban...

1. A felújított orgonánk megáldására és orgonaavató koncertre június 6-án, 18.00 órától.
2. A CITRUS SINGERS (Kalifornia, USA) KÓRUS koncertjére június 11-én, szombaton, 19.15-től.
3. Hittanosaink tanévzáró szalonnasütésére a plébániaudvaron, június 16-án 17.00 órától.
4. Orosz Lőrinc atya aranymiséjére június 18-án 18.00 órától.
5. Úrnapi körmenetre június 19-én a 10 órai szentmise után. *A szentmisén és a körmeneten közreműködik a helyőrségi fúvószenekar.* A körmenet útvonala: Szent Anna – Sumen – Tímár és Varga utca. Az idén elsőáldozó gyerekek fogják szórni a virágszirmokat a körmeneten. Kérünk mindenkit, hogy ha van rá lehetősége, gyűjtsön virágszirmot, és hozza be a sekrestyébe! Az oltárokat a szokott helyen állítják fel, amelyhez és az egész ünnep méltó lebonyolításához kérjük a Kedves Testvérek segítségét. Érezzük magunkénak a sátorállítást és a sátrak elbontását a körmenet után. Aki ebben szívesen segítene, jelentkezzen a plébánia hivatalban! Ezen a napon nem lesz fél 12-es szentmise. Kapcsolódjanak be minél többen a közös ünneplésbe, és tegyünk tanúságot Krisztus Urunk közöttünk létéről az Oltáriszentségben!
6. Pap- és diakónusszentelésre június 25-én 10 órától. Áldozópappá szenteltetik egyházközségünk diakónusgyakornoka, Tóth László Gábor és szerpappá Mike Ervin akolitus.
7. Tóth László Gábor újmiséjére június 26-án 18.00 órától.
8. Nyári napközis táborba június 20–24-ig. Reggel 7.00 órától tudjuk fogadni a gyermekeket a 7. hittanteremben és 17.00 óráig biztosítunk felügyeletet. A résztvevők mindennap tízórait, ebédet és uzsonnát kapnak. A résztvevőknek 5000 Ft személyenkénti hozzájárulást kell befizetni egy hétre. Mielőbbi jelentkezést várok legkésőbb június 10-ig. Jelentkezési lap elvihető a sekrestyéből. Jelentkezni lehet a kitöltött jelentkezési lap és 3000 Ft előleg leadásával a plébániairodában vagy a hitoktatóknál.
9. Kirándulásra autóbusszal Szarvasra június 22-én, amelyre azok a gyermekek is jöhetnek szüleikkel, nagyszüleikkel, akik a táborban nem vesznek részt. Jelentkezés a jelentkezési lap leadásával június 10-ig.
10. Szolnoki kirándulásra vonattal a RepTárba június 29-én.
11. Székesegyházunk búcsújára július 26-án 18.00 órától. Szentbeszédet fog mondani Fejes Anzelm váradhegyfoki premontrei apát úr. A megelőző szombaton, július 25-én lesz a betegek szentségének kiszolgáltatása a 18.00 órai szentmisében.
12. Egyházmegyei búcsúra július 31-én Máriapócsra. Az ünnepi szentmise vasárnap délelőtt 11.00 órakor kezdődik.

ÁLLANDÓ SZOLGÁLATI LEHETŐSÉGEK SZÉKESEGYHÁZUNKBAN

1. Felolvasás a vasár- és hétköznapi szentmiséken (a szentmise előtt kb. 10 perccel a sekrestyében átnézhető a felolvasnivaló).
2. Családok jelentkezhetnek a szentmise adományainak (kenyér, bor és víz) felhozatalára az oltárhoz. Ehhez szükséges egy rövid egyeztetés a szentmise előtt.
3. Férfiak és nők egyaránt segíthetnek a perselyezésben.
4. Bátorítom a gyerekeket és fiatalokat, hogy ministráljanak a vasár- és hétköznapi szentmiséken. Már elsőosztályos kortól jöhetnek a gyerekek. A nagyobbak majd betanítják a kisebbeket.

AKTUÁLIS NYÁRI ÉS ÁLLANDÓ SZOLGÁLATI LEHETŐSÉGEK PLÉBÁNIÁNKON

1. A táborozók étkeztetésének előkészítésében és lebonyolításában a nyári napközis táborban június 20–24-ig.
2. Templomunk őrzése a hétköznapi valamelyikén és vasárnap délutánonként néhány órában.
3. Templomunk bemutatása előre bejelentkezett csoportoknak magyarul, angolul vagy németül.
4. Látogatók kalauzolása az Őseink Hite kiállításon.

Szeretettel várjuk azon diákok és felnőtt testvéreink jelentkezését, akik szívesen részt vennének ezen szolgálatokban! Önkéntes szolgálatvállalásukért illesse őket hálás köszönet!

Szerk.